

Till miljöministeriet
PB 33
00023 Statsrådet

9.4.2015

ÄRENDE: Utlåtande om förslaget till ändring av
nitratförordningen

HÄNVISNING: Dnr YM028:00/2011

Natur och Miljö har bekantat sig med förslaget som publicerades på miljöministeriets webbportal den 31.3.2015. I egenskap av en nationell miljöorganisation med ett starkt engagemang i jordbrukets miljöfrågor under de senaste åren vill vi på eget initiativ framföra följande:

Den nya nitratförordningen som statsrådet godkände i slutet av år 2014 innehåller många kompromisser som försvagar dess miljöstyrande effekt. Natur och Miljö har i tidigare utlåtanden påtalat dessa brister. Förnyelsen av förordningen pågick i många år och under den utdragna processen analyserades åtskilliga förslag. Mot den bakgrunden är det synnerligen problematiskt att man så här kort efter statsrådets beslut inleder en revideringsprocess där man endast behandlar en liten del av förordningen och dessutom arbetar med en extremt snäv tidtabell.

Ändringen har i offentligheten motiverats främst med att förordningen missgynnar ekologisk odling, där man inte använder konstgödsel. Natur och Miljö förespråkar av flera olika miljöskäl ekologisk odling framom konventionell odling, men vill samtidigt påminna om att syftet med nitratförordningen är att minska utsläppen av näringsämnen till vattendrag. Risken för att näringsämnen urlakas är i stort sett lika stor inom ekologisk odling som inom konventionell odling. Man bör därför ställa lika höga krav på vattenskyddsåtgärder på de båda produktionsinriktningarna.

Odling på kraftigt sluttande åkrar medför alltid en betydande risk för urlakning av näringsämnen till vattendrag, antingen direkt eller via utfallsdiken. Det är därför motiverat att fokusera förebyggande åtgärder till just dessa åkrar. Inför reformen av jordbrukets stödsystem gjordes studier som visar att det kunde vara samhällsekonomiskt rationellt att ta de mest sluttande åkrarna ur aktivt bruk.

Enligt det nya förslaget skulle förbudet mot att sprida gödsel på kraftigt sluttande (över 15 % lutning) åkrar lindras något. Det skulle vara tillåtet att sprida gödsel som till minst 30 procent består av fast substans (10 § 8 mom), men kravet på att gödseln skall vändas in i jordmånen inom ett dygn skulle kvarstå (10 § 5 mom).

Natur och Miljö håller med motiveringen att en mindre andel vätska minskar risken för att näringen genast rinner bort från åkern. Det är även sant att jordmånens kvalitet och förmåga att binda näringsämnen gynnas av en ökad mängd organiskt material (som ingår i gödseln). Det är dock problematiskt att införa ett dylikt nytt administrativt gränsvärde som i praktiken är svårt att övervaka.

Natur och Miljö anser att förslaget till förändringen av nitratförordningen är förhastat. I stället för denna snabba detaljkorrigering borde man först systematiskt utvärdera vilka alla miljömässiga brister som ingår i förordningen och ännu under nästa regeringsperiod åtgärda dessa som en helhet.

Högaktningsfullt,

Natur och Miljö rf

Bernt Nordman,
verksamhetsledare